www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 301. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 27. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 301. Jersey City, N. J., Saturday, December 27, 1930. THREE CENTS.

ПРОФЕСОР ДЮЇ ВЗИВАЄ ДО БУДОВИ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ

НЮ ЙОРК. — Професор Джан Дюї вислав до сенатора Нориса листа, в якім взиває його покинути ряди републиканської партії й зачати будувати нову партію разом з „Ліг фор Індепендент Екшен". Професор д-р Дюї стоїть саме на чолі цеї Ліги. До цеї третьої партії мали би бути втягнені всі прогресивні групи. Дюї є того переконання, що ця партія здобула би скоро вплив і могла би вже вибрати президента держави десь біля 1940 р.

Дюї звернувся з тою пропозицією до сенатора Нориса, бо саме Нориса переслідують у републиканській партії за радикальні погляди. Професор є того переконання, що поступові люди не можуть погодитися з републиканською ні демократичною партією, бо прогресисти ставлять на першім місці людські права, а дотеперішні партії право приватної власности. Републиканці й демократи, каже Дюї, думають, що вільна конкуренція є добрим засобом, щоби поліпшити життя на світі, а прогресисти думають, що продукція і консумція мають бути під контролею загалу. Люде з такими ризбіжними поглядами на будову суспільного життя не можуть бути в одній політичній партії й тому, каже Дюї, треба доконче взятися до будови третьої партії.

КАЖУТЬ, ЩО КОМУНІСТИ РОБЛЯТЬ ЗАГОВОРИ НА БАНКИ.

НЮ ЙОРК. — Урядовці „Стейт Бенкінг Департмент", котрі переводять контролю замкненого „Челсі Бенк енд Трост Компані", твердять, що вже впали на слід комуністичних аґітаторів, котрі змовилися поширювати паніку, поширюючи неправдиві слухи про банки.

Урядовці твердять далі, що минулої суботи облягло понад 1,000 депозиторів один нюйорський банк, а всі ті депозитори були налякані большевицькими аґентами, які ходили по каварнях, ресторанах та склепах і поширювали слухи, що цей банк банкротує.

Кажуть далі, що ті аґітатори є в змові зі спекулянтами, котрі грають на знижку банкових паперів, та що вони ведуть свою аґітацію цілком отверто, називаючи банки, котрі мають нібито банкротувати, по імени у своїх публичних промовах, які виголошують по вулицях міста.

ДОПОМОГА ЗАМАЛА.

ЛИТЛ РАК (Аркензо). — Сенатор Робинсон, демократичний провідник сенату, каже, що все те, що ухвалив конґрес, а то $116,000,000, на публичні будови і допомогу потерпівшим від посухи, є невистарчаючими, щоби зменшити безробіття, або облекшити долю тих, котрих знищила повінь.

„СВЯТИЙ МИКОЛА" ВВИЙШОВ КОМИНОМ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер та його діти й внуки мали велику несподіванку, коли рано на Різдво зачало в комині дзвонити, а потім з великої печі вийшов „Санта Клоз" і почав роздавати дарунки.

Кажуть, що це все зааранжувала Миссис Гувер. „Св. Миколою" був один з секретарів президента. Коли „Санта Клоз" вручив малому внукови президента ляльку, той обурився і віддав її назад, зазначуючи, що „Санта Клоз" помилився, бо це певно лялька для його сестри. Тоді „Санта Клоз" поправився і дав йому довгу залізницю з вагонами, машиною і стаціями та шинами.

РАДИСТЬ І СМУТОК.

НЮ ЙОРК. — Була радість на цьогорічне Різдво по домах і пізнати її було в ресторанах, готелях і клюбах. Але разом з тим стояли на вулицях цілими годинами тисячі й тисячі бездомних, котрі ждали на теплу страву.

ЖЕРТВИ СВЯТОЧНОГО АЛЬКОГОЛЮ.

НЮ ЙОРК. — Місто занотувало досі пять смертних випадків від затроєння алькоголем в часі Різдва, а 59 затроєних відвезено до шпиталів.

ВПАВ ВЕЛИЧЕЗНИЙ МЕТЕОР.

ЛІВИСТОН (Айдаго). — Богато місцевостей стейту було свідком, як на Різдво впав величезний метеор, який світив чудово. Метеор упав на землю з такою силою, що люди налякалися, бо думали, що це землетрус. Гук було чути на кілька миль.

НЕЩАСЛИВІ СВЯТОЧНІ ВИПАДКИ.

ШИКАҐО.—В середущій частині Злучених Держав і на заході згинуло віднас Різдва наслідком нещасливих випадків 178 осіб. Найбільше згинуло від автомобілевих випадків. Богато згоріло від огню, котрий вибухав у ріжних домах з приводу необережности з ялинками.

ВВАЖАЮТЬ УНІВЕРСИТЕТИ ФАБРИКАМИ.

НЮ ГЕЙВЕН. — Професор Ендел Гендерсон, президент Єйльського товариства „Америкен Асосіейшен оф Юніверсіті Професорс", каже, що управи теперішніх американських університетів обходяться з професорами як з урядовцями корпорацій чи фабрик, коли професори повинні бути спільниками в тім благородним підприємстві, яким повинен бути університет.

„Рідна Школа" благає помочі!

На днях розіслало Товариство „Рідна Школа" зі Львова такий лист на ріжнородні адреси українських громадян у замітніших хвилях, у хвилях радощів і втіхи, з домаганням — матеріяльної допомоги на цілі виховання української молоді. Великанська праця, зроблена на протязі 50 літ, великанський вклад до історії українського відродження й культури дають їй на це повне право. — Голос „Рідної Школи" не пролунав на марне. Відзвалися на нього всі Земляки, де вони не жилиб: у страдальній Галицькій Землі, на північно-західних землях, на еміґрації по краях Европи, а вже найбільше у Злучених Державах і Канаді. Кожний Українець, що не відрікся власного роду, що не забув, яка мати його породила, що дорожить будучим свого народу, спішив бодай раз у рік із своєю пожертвою на потреби „Рідної Школи". Ці пожертви були основою рідного українського шкільництва, рідної науки й виховання. Вони зробили те, що сьогодні український нарід ніколи не погодиться з чужою школою, з чужинною культурою.

З великими надіями звертається „Рідна Школа" до Вас цього року. Цеж Ювілей її Пятьдесятьліття. Вона мусить сповнити свої широкі пляни в новому півстолітті. Вона мусить визволитися з обіймів постійного недостатку. Вона мусить мати свобідні руки, розвязані крила, щоб не вбивати в зародку хочби найкращих починів чи проєктів, щоб як найдальше піти на стрічу виринаючим конечностям та бажанням громадянства й часу.

Багато ще до зроблення на виховній ділянці; багато дуже пекучих, незвичайної ваги справ мусить бути заспокоєних. Тій праці ніколи й кінця не буде. Бо нарід живий. Згадаємо тільки про **здвигнення будинку для промислових шкіл у Львові, створення основного фонду,** засіяння українських сіл, місточок і міст українськими приватними школами та відбудову знищеного дорібку.

На це все треба великанських фондів, яких за одним замахом — очевидно — тоді зібрати. На них прийде черга у свій час.

Від давен давна признані дні Різдва Христового днями „Рідної Школи". Тоді то припадає від ряду літ збірка дару на „коляду" для „Рідної Школи", на її **біжучі потреби.** Та коли ми тут, на власній землі, навіть нашої жертвенности не можемо довільно виявити, бо збірка на коляду на цей рік заборонена, то Ви, Браття й Сестри, маєте повну спроможність збільшити Вашу жертвенність у ювілейний рік „Рідної Школи".

Не говоріть, що з „Рідної Школи" в старому краї нічого не маєте, бо та „Рідна Школа" виховує українську молодь, що є дорогим скарбом **цілого народу.**

Не говоріть, що „Рідна Школа", це **ундівська, клерикальна, радикальна, буржуазна, ліберальна** чи яка там установа. Вона така, якою може бути. Вона без порівнання краща ніж усі інші школи. Вонаж **„Рідна Українська Школа!"**

Оцим запрошуємо Вас дати початок Ювілейному Рокові Вашим даром на „коляду". Будемо дуже вдячні, коли до цього дару приєднаєте й інших громадян. Збірки прохаємо присилати по можности зі списками Добродіїв. Покажіть, Браття й Сестри, що оцінюєте як слід наші змагання та їх піддержите.

Нехай між Добродіями не забракне ні одного українського імени, ні одної української організації! Україна числить на Вас і **вірить, що не допустите,** щоб українська молодь потонула в чужих нетрах. Миж усі Сини одної Матері, яка жде від Вас помочі й закликає до гуртування коло її **найменших.**

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ":

Ілля Кокорудз, в. р. голова. **Лев Ясінчук,** в. р. начальник організації. **Д-р Мирон Коновалець,** в. р. секретар.

У Львові, грудень 1930.

Цей лист прохаємо прочитати іншим Вп. Громадянам, а по можности на найближчому мітінґу Товариства, до якого належите.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ", ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.

Дорогі Браття й Сестри!

ЗНОВУ ТРИЛИВА МРАКА.

В Бедьрії знову появилася мрака, від якої почалися смерти чимало людей. Одні спеціялісти кажуть, що в ній знаходяться отруйні гази, а другі кажуть, що це люди мруть від вогкости й тяжкого повітря.

ГОДИННИКИ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ КОШТУЮТЬ 150,000 РІЧНО.

Часопис „Думя" говорить про добу щадження в Румунії й наводить приклад „Нема правила без виїмку". Офіціяльний Вістник проголошує, що Рада Міністрів ухвалила 150,000 левів на вдержання годинників у льокалю міністерства. Скільки годинників може бути в льокалю міністерства, це нехай відгадають ті, що платять податки.

ПОДАТКИ НЕ ДЛЯ КОЛЬОНІСТІВ.

Румунське міністерство фінансів повідомило податкові уряди, що на основі закону з 17. липня кольоністи, які отримали землю, не мають платити податків.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД.

На дім Сруля Сойля в Старуні, пов. Богородчани, напали замасковані бандити і зажадали видачі грошей. Колиж він заявив, що не має грошей, вони поранили його ножем. На крик пораненого Жида вибігла його дочка Розалія, яку бандити теж поранили. Після того бандити втікли і не забрали нічого. Поліція їх шукає.

ГРАБІЖ СЕРЕД БІЛОГО ДНЯ.

Коли колись бідолаха, щоби заспокоїти голод, украде булку, то його беруть перед суд і засуджують на кілька тижнів вязниці. Та далеко вигідніше пахрувати ніж красти і то під покришкою держави. Ось вам добрий приклад: на коробці від сірників написано, що 10 коробочок сірників коштує 25 левів. Та це брехня: 10 коробочок сірників коштує 30 левів! Пригадуємо нашим людям, що такі маніпуляції робляться за правительства румунських царанистів. — („Нас").

УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

До репертуарів грузинських театрів на Кавказі включено українську оперу „Тарас Бульба", а по українських театрах будуть виставляти грузинську пєсу „Абесолом і Етери". Крім того організується в Тифлісі український симфонічний концерт.

ХИТРИЙ ХЛОП.

З села під Вильном їхав хлоп до міста на торг. По дорозі позволив приміститися якомусь панкови з валізкою. Коли приїхав до міста й озирнувся, панка на возі вже не було. Втік, але лишив свою валізку. Хлоп заглянув до валізки, а там труп дитини. Не надумуючись, хлоп поїхав на вулицю Завальну, про котру знав, що там аж кишить злодіями. Їхав поволи і не озирався. Аж минувши вулицю, оглянувся. Валізки вже не було, бо злодії стягли її. Аж тепер хлоп поїхав на торговицю. Злодії, побачивши, що таке у валізці, підкинули її в сінях одної хати.

ЛЯХИ ВСЕ ЩЕ „ПАЦИФІКУЮТЬ" ГАЛИЧИНУ

ПО СЕЛАХ І МІСТАХ ПЕРЕВОДЯТЬ МАСОВІ АРЕШТИ. ВИСИЛАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ІНТЕЛІҐЕНЦІЮ ЗА МЕЖІ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Хоч карні експедиції вже більше не шаліють по селах Галичини, то українське населення далі перебуває в нервовому стані. Ревізії й арешти не перестають відбуватися систематично в ріжних українських інституціях, організаціях та в окремих українських діячів. Не проходить одного дня чи ночі, щоби не арештували в кождому повіті Галичини кількох десятків Українців.

Вязниці все переповнені до неможливости, й хоч по трохи випускають з них раніше невинно арештованих людей, то на місце їх женуть до арештів нові жертви польської провокації та терору. Відбуваються судові розправи над арештованими Українцями за „саботажі" та за інші „провини" проти польської держави. В більшости випадків польська прокуратура й „свідки", з числа ріжних таємних аґентів та провокаторів, не можуть доказати вини арештованим, а тому їх звільняють від кари й вини, протримавши в арештах по кілька місяців.

Польська влада старається видалити за межі Галичини ту українську інтеліґенцію, яка знаходиться на учительських посадах, або на інших дуже нечисленних державних посадах. Особливо вчительство масово тепер переносять до польських шкіл на Поморе, чи не кудиінде на польську територію. При тім переношення стараються робити так, щоб розлучити жінку від чоловіка, коли вони обидвоє учителюють, або сина від батька, чи доньку від матері. Цим вони наражають нещасливі жертви цієї польської „пацифікації" на неможливі умовини життя, або примушують відмовлятися від своїх учительських становищ і побільшувати число голодуючої української інтеліґенції.

Судова справа засудженого на смерть Романа Біди вже вернулася з вищого суду до першої інстанції. Тепер смертний вирок має піти на затвердження президента польської держави, який ще може дарувати життя засудженному на смерть Романови Біді.

СТАЛІН СКРІПЛЯЄ СВОЮ ВЛАДУ.

МОСКВА (СССР). — Перший раз за сім років Сталін взяв на себе обовязки в російських урядових органах. Він увійшов у склад членів Ради Праці й Оборони. Це верховний орган в СССР, який рішає найголовніші політично-економічні та воєнні пляни, звязані з переведенням програми комунізму в життя та з воєнною політикою й обороною Росії.

ЕСПАНІЯ ГОТОВА ДО РЕПУБЛИКИ.

МАДРИД (Еспанія). — Лідер републиканської партії, Леро, якого недавно звільнено з вязниці задля тяжкого стану здоровля, дав інтервю кореспондентам чужинецьких ґазет. Він заявив, що вся Еспанія вже підготовлена до республики. Тепер можна чекати лише незначної революційної події, яка може привести до повалення монархії й проклямовання республики.

Він не боїться, що в Еспанії запанують большевики. На його думку устрій соціяльний в Еспанії та характер її народу дуже ріжниться від російського й виключає можливість поширення комуністичних симпатій. Нарід масами приходив до вязниць, де тримають арештованих еспанських революціонерів-републиканців, і поздоровляє їх з нагоди Різдва. Цим маси підкреслювали свої симпатії до арештованих і солідарність з ними.

Війська чужинецького батальону, які привезено з Африки до Еспанії для здавлення революційного руху, вже повертають назад до Африки. Це свідчить про те, що уряд уважає, що небезпека революції минула.

ІНДУСИ ПО СТОРОНІ ПАЛЕСТИНСЬКИХ АРАБІВ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — Лідер індуських магомедан, Шавкат Алі, який тепер перебуває в Лондоні на переговорах з анґлійським урядом у справі Індії, поїде до Палестини. Палестинські Араби сподіваються, що він стане в обороні їх прав у Палестині перед британським урядом.

ЗАСІДАННЯ РАДИ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Уже робляться приготовання до засідань Головної Ради Ліґи Націй. Це засідання призначено на 19. січня 1931 року. Поки що не відомо точно, які питання будуть поставлені на обговорення Ради. Але відомо вже, що палестинське питання не буде обговорюватися, бо мандатна комісія ще не закінчила своїх робіт.

ЦАРСЬКА СПАДЩИНА.

СЕВАСТОПІЛЬ (Україна). — Місцева комуністична влада вирішила поставити великий памятник Ленінови. Для цього памятника ухвалено вжити металь з ріжних ґенералів та інших царських достойників, які численно стоять у місті.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year .....$ 7.00
Six months 0 3.75
Three months .....$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months .....$ 5.00
Three months .....$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік .....$ 7.00
На пів року .....$ 3.75
На три місяці .....$ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року .....$ 5.00
На три місяці $2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свобода", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАБОРОНИЛИ КОЛЯДУ

Пацифікація Галичини продовжується далі. Вправді постягано з наших сіл польських звірських уланів і вони вже не бють і не катують безборонного українського населення, але нищення українського народу не припинилося.

Бо в часі, коли скатований наш нарід вилічує рани від ляцьких побоїв, завдається йому інші рани. Ото нищиться далі його народні установи, яких завданням піддержувати українську культуру.

До таких всенародних українських установ належить „Рідна Школа". Це є так добре відома й так дуже популярна установа, що про її вагу нема потреби писати. Ота установа удержується всецило жертвами українського громадянства. А найбільше тих жертв збирають підчас Різдвяної Коляди. Бо вже завівся такий звичай, що всю Різдвяну Коляду призначує рідний край Рідній Школі.

Та цього року, як нам доносить Рідна Школа, воєвідства відмовляють дозволу на Коляду для Рідної Школи. А без такого дозволу не вільно в славній Польщі навіть колядувати на школу. Така відмова готова нанести Рідній Школі смертельний удар, бо вона вже тепер бореться з недобором у сумі $16,000. Такі недобори були і минулими роками, але їх звичайно покривалося з Коляди.

В нас в Америці не треба нікого питати ні просити за дозвіл колядувати на Рідну Школу в краю. Коляда залежить виключно від нашої власної волі, охоти і від нашого патріотизму та від нашої жертвенности.

Досі ми завжди вивязувалися несогірше зі свого завдання супроти Рідної Школи. Наша Різдвяна Коляда завжди приносила поважну суму, яка заважувала на буджеті Рідної Школи. Так було досі. І нема сумніву, що воно буде так і цього року.

Ми переживаємо в Америці важкі часи, а на рідній землі переживають люди пекло на землі. Як добрі діти одної української землі-матері, мусимо допомогти тим, котрі живуть в куди гірших обставинах ніж ми в Америці. І от тому мусимо поспішити з ратунком Рідної Школи. Ми вже її нераз ратували і нераз виратували від загибелі. Мусимо її поратувати і тим разом, щоби ворог знав, що ніяка пацифікація не зломить нашого духа й завзяття до дальшої боротьби.

Тому готуймося по місцях вже тепер до Різдвяної Коляди. І всю ту Коляду призначуймо на оборону Рідної Школи в краю. Від такої коляди хай не відмовиться ні одна українська громада, а від жертви ні один Українець чи Українка.

Д-р Остап Грицай.

ВІДГУКИ КРІВАВИХ ПОДІЙ В ГАЛИЧИНІ У ВІДНІ

Свято Першого Листопада і протестаційні збори. — З праці „Комітету Української Національної Пропаганди у Відні." — Ляцькі звірства і віденська преса.

Цьогорічне свято Першого Листопада, відсвятковане свідомійшою частиною української громади у Відні в салі „Словенска Беседа", стояло помітно під враженням тревожних в історії світа, звірств, счинених останніми місяцями в Галичині ляцькими дяволами, напущеними на українське населення по наказу та подібним інструкціям окривавленого фурієта Пілсудського. І хоч є в нас основа надіятися, що за ті страшні злочини **самі Ляхи заплатять найтяжче,** бо відтепер і в найдальше майбутнє вони не будуть стояти в історії світа як колишня свободолюбна нація Косцюшків, Рейтанів і Домбровських, а як **пекольне збіговище найогиднівіших катів, що їх затямила людська память,** то всетаки вісти з Галичини прошибнули кожного з нас до глибини душі. Але ті з наших громадян, що звикли на кожний поклик суспільности ставати карними одиницями до доцільної праці в користь поневоленого й мученого народу, зуміли започаткувати й тепер відповідну хвилі діяльність головно з ціллю протестаційної та пропагандійної акції відносно останніх випадків в Галичині, і, як про це я ще скажу опісля, не без реальних успіхів. Годилосяб тільки зазначити притім ще раз з усею вагою, що такі історичні хвилі в життю народу, як оті, що їх тепер переживаємо, домагаються від даної громади, яка велика і де-то там вона й не булаб, повного, щирого і тривкого обєднання. **Обєднання всіх, усіх кол громадянства без ріжниці партій, переконань та особистих інтересів, усецілого пожертвування всіх на пресявтім вівтарі мученого, катованого й руйнованого нам Рідного Краю!** Інтелігент чи робітник — усі мусимо ставати плече об плече в ряди національного фронту, фронту допомогової праці для наших безталанних сестер і братів. Міжусобиць не сміє бути нині в нас ніяких.

Але чи є так сьогодня в нас усюди?

Українські брати! Тримаймо згідно залізний фронт тісно обєднаної праці в імя наших галицьких, вимордуваних Ляхами земляків!

Бо ось доводиться мені сказати, що наше цьогорічне Свято Листопада в Відні булоб випало величавіше, колиб нпр. участь зі сторони лівого робітництва була численніша, ніж це ми бачили. А хіба тепер часна те, щоб наше робітництво давалось обманювати й обрізувати всякого роду підлякам і нікчемникам, **тобто платним большевицьким агентам,** тим **яничарам нашої національної справи?** Хіба український робітник не має стояти нині поруч українського інтелігентна з одної, а селянина з другої сторони, як жертвений рядовик свойого рідного народу та як однодумець **ідеї національної незалежности та самостійности?** Адже це булаб **страшенна помилка** зі сторони нашого робітництва думати, що саме нині, в часі кривавого польського терору, **червона московська Большевія — це ніби якийсь захист, якесь прибіжище для українського селянина чи робітника.** Це так проголошують нині скрізь платні большевицькі приліз-ні, хоч вони самі знають аж надто добре, що коли Польща Пілсудського для українського селянина, робітника й інтелігента це **справжнє пекло,** то московська Большевія для нас **семикратний ад,** та що коли **польські кати це діяволи в людськім тілі, то большевицькі опришки такіж самі люті діяволи, а гірші від ляцьких тим, що чіпляють на себе маски спасителів світа.** І тому жаль, великий жаль на широкі кадри українського робітництва, яке дається заманювати большевицьким душохватам так, як частина нашого робітництва в Відні, командована вже від довгих літ одним з наших тутешніх яничарів найгіршої маркіт І шкода, що перший головний промовець на нашім Святі, п. Потурай, не найшов у своїй промові нагоди натякнути на таких ворогів нашого обєднання! У промові, яка може й не в усім вичерпувала свою важливу тему, але була наднахана щирою любовю до Рідного Краю та до подвигу Героїв України.

Другим головним промовцем чи-там референтом був студ. Демкович - Добрянський. Його реферат був в першу чергу доволі гарно виголошений, задля чого й вислухала його публика з увагою і зацікавленням. І хоч щодо речі самої не можна сказати, що реферат уповні відповідав своюму завданню — то він усетаки дав дещо цінного, головнож своєю характеристикою дебелої атмосфери в нашому передвоєнному громадянстві з погляду на державницького й боєвого духа. Жаль тільки, що й після війни не розбудилося в нас, у суспільности, і хочби у звязку з подвигом наших Героїв державницького та боєвого духа настільки, щоб народ не ставав такою **безпомічною жертвою кровожадного ляцького хижака, як це судилось нам пережити тепер в Галичині.** Які страшні жорстокости польських катів, які нечувані насильства над українським населенням, а проте ніде й ні сліду якогось мужнього, розпукою подиктованого відпору, масового відпору гонених проти чужинецьких зайд! Так як одинока оборона в користь наших нещасних братів у краю лишається нам хіба закордонна протестаційна та пропагандійна робота, задля чого й цьогорічне Листопадове Свято в Відні було подумане аранжерами властиво як **протестаційні збори** з приводу шаліття ляцького терору в Галичині. Ось у другій части Свята відчитано (в українській і німецькій мові) відповідний реферат про події в Галичині, після чого ухвалено і принято однодушно резолюцію, в якій кажеться між иншим:

„В останнім часі лютує на землях Західної України, головнож у Східній Галичині, що в р. 1919 після довгих боїв української армії була окупована насильно і проти міжнародних прав Польщею, нечуваний терор, якого ціллю є здушити культурні змагання 7 міліонів Українців.

„Українські школи розвязується, чи-там урядово замикається, тюрми й арешти переповнені Українцями. Вся українська преса позбавлена свободи слова.

„Наш край навіщують невпинно карні експедиції, що при допомозі сильних відділів кавалерії та поліції винищують безоглядно людське життя і українське майно. Страшливі злочини, пригадуючі часи найтемнішого середновіча, варварське насилування українських жінок і дівчат, нечуване катування селян без ріжниці віку й пола, руйнування всіх культурних і економічних установ — сьогодні в краю на денним порядку.

„Доступні українські шпиталі не є вже всилі принимати важко покалічених, затеж з польської сторони відказуються рішучо принимати їх до шпиталів краєвих.

„Села пустіють, населення шукає масово прибіжища в лісах.

„Ми звертаємося тому іменем нашої важко навіщеної, вже від десяти років поневоленої вітчини до всього культурного світа з апелем у справі конечної охорони для нашого безборонного народа в цім нелюдськім гоненню його Поляками.

„Рівночасно застерігаємося з усією енергією проти польських клевет, які підсувають нам большевицькі симпатії, щоб таким чином здискредитувати ввесь наш національний рух.

„Ми апелюємо до Союза Народів та до Ліги для охорони людських прав, і просимо негайного вислання на терен подій провірних комісій, щоб ствердити властивий стан речі та припинити дальший хід нестерпних відносин.

„Вкінці прохаємо в Міжнародного Червоного Хреста негайної допомоги для тисяч поранених".

Відчитанням цієї резолюції та відспіванням кількох національних пісень і гимну свято покінчилося.

Щождо дальшої праці віденської української кольонії під теперішню пору, то треба сказати, що вибрані тутешнім громадянством люде, які ввійшли до новозаснованого **„Комітету Української Національної Прапаганди в Відні",** роблять зі своєї сторони всі можливі нам заходи, щоб справою нечуваного ляцького терору в Галичині зацікавити в першу чергу віденський світ і австрійську провінцію, а далі й европейський загал. Вже ту **резолюцію, ухвалену на Листопадовім Святі,** розіслано в відповідних перекладах до всіх тутешніх редакцій, а позатим до представників міжнародних гуманітарних установ, яких тут у Відні багато. Позатим виготовлено з нашої сторони ряд **інформаційних статтей,** призначених головно для австрійської, передовсім віденської преси, зроблено **знимки зі світлин,** зображуючих жертви ляцьких потвор, та видано нами **пропагандійну летючку** з відповідним текстом та подобами двох знимок: Гриця Артимова (з Боринич), скатованого Ляхами, і зруйнованого бомбами „Центросоюза". Біда тільки, що в цій нашій пропагандійній роботі стоїть нам на перепоні погана безхарактерність саме найбільш міродатної частини віденської преси, в редакціях яких сидять обскурні махери, які, перекуплені польськими дяволами, з безсоромністю промовчують події в Галичині. Але може прийде ще час, що ми дістанемося і до тої австро-польсько-жидівської преси. Тільки національно-німецька і соціялістична преса відноситься до нас прихильно і принесли про нас уже неодну статтю. В останнім часі значним нашим досягненням тут була **співучасть українського студентства у протестаційних зборах німецького студентства у Відні (проти ляцьких звірств) в тутешнім університеті,** про що пишу читачам „Свободи" окремо.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ВАСИЛЬ ЦІЛЬНИК, З НЮ ЙОРКУ, ПОМЕР.

Товариство „Дністер" подає до прилюдного відома сумну вістку, що загально звісний і один з найстарших громадян міста Ню Йорку, член Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза й інших товариств, бувший довголітний господар Українського Народного Дому, проживши 59 літ, помер несподівано в середу вечер, 24. грудня 1930 р., наслідком жолудкової недуги. Похорон відбудеться в суботу, 27. грудня, в годині 1.30 пополудни з дому жалоби 346 Іст 10-та вулиця в Ню Йорку при обовязковій участи всіх членів Тов. „Дністер". Неявившийся член підлягає карі, згідно з постановами статута.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(1)

Карна експедиція 14-го полку уланів в **Бобреччині** (в часі 12—17 жовтня 1930 р.).

Підярків. Наложили контрибуцію і тяжко побили 90 осіб. Оточили село зі всіх сторін та навіть працюючих на полі зігнали до села. 90 осіб замкнули в стодолі і в пивниці та по черзі били приміряних до лавки. Били їх по 3 рази і за кождим разом відливаючи зомлілих водою. У деяких тіло відпадає і твориться одна рана.

Селиська Бобрецькі. Наложили контрибуцію і богато людей тяжко побили. Капраль 14 п. улянів, Владис. Родзінський, вистрілом з карабіну убив Дмитра Підгірного з Селиск, який утікав разом з иншими тільки перед побоями карної експедиції. Натомісць польські часописи повідомляють, що його убито яко саботажиста, чого досі не доказано.

Звенигород. Відділ 14 полку уланів перебував на селі два дні. Стягнено контрибуцію і побито кількох. Тут зайшов тяжкий випадок: Ученик 7-ної кляси гімназії, Дзюбак Стефан зі Звенигорода, побачивши карну експедицію, що зближається до Звенигорода, почав зі страху разом з Заваликом Василем утікати в поле. Кількох уланів, побачивши їх, почали їх здоганяти. Тоді вони обидва відчепили коні від фіри та почали тікати на конях. Однак не удалося їм це, бо один улан дігнав Дзюбака Стефана і задержав його, а до другого вимірив вже з карабіну, щоб його застрілити. Тоді Дзюбак почав просити й не допустив до стрілу. За це улан зі злости кинувся з витягненою шаблею конем на Дзюбака. Дзюбак утікав перед роздратованим конем якої пів години, однак знесилений упав до рова. Тоді улан впав конем на нього і копитами розтратував йому голову, груди і все тіло, а відтак почав бити шаблею по голові й цілім тілі. Вже непритомного привезли до села. В непритомнім стані позістав 3 дні й щойно дня 17 ц. м. відзискав притомність та про повищу подію сам розказав. Лікарі не роблять надії на його виздоровлення.

Підсоснів. Збито богато людей і стягнено контрибуцію. Експедиція грасує далі. Тяжко побиті карною експедицією 14 полку уланів в днях 10—15 жовтня 1930 р. з громад Серники, Лани, і стоки (кольонія повіту бобрецького) прийхали дня 14 жовтня ц. р. на 20 фірах до Бібрки, щоби зробити судове "visum repertum" на побої. Прикре робило враження, як тих 20 людей, обвязані, обандажовані й чорні як земля, з кровю лежали на перинах і подушках черевом униз та неначе трен якогось шпиталя їхали через місто. Все населення міське, а в тім і Жиди, обступали їх, однак місцева поліція в Бібрці почала розганяти видців та грозити побиттям кождого, хто наближиться до фір. Відтак всі фіри з побитими завезли до суду, однак слідчий суддя Віттнер і начальник суду відмовилися перевести судові оглядини, подаючи, що згідно з наказом прокуратора окружного суду у Львові відмовляються від переведення оглядин з тої причини, що бобрецький суд, як цивільний, є некомпетентний для ствердження побиття через військо, а компетентний є лише полевий військовий суд. Через те не могли побиті ствердити судово побиття і відїхали назад домів.

Рівнож приватні лікарі є так застрашені карною експедицією, що відмовляються навіть дати лікарську пораду побитим.

Удалося ствердити 12 і 13 жовтня лише 6 випадків побиття карною експедицією 14 полку уланів селян з Ланів і Серників, однак ординуючий лікар Моссор ствердив при "visum repertum" у всіх побитих лише 8 днів нездібности до праці, хоч побиті невідомо чи за 3 місяці прийдуть до себе.

Карні експедиції дальше продовжуються.

В селі **Криве,** пов. Бережани, карна експедиція, що складається з 12 поліцаїв „урядує" від 2 жовтня 1930 р. по нинішний день (25. XI.) і невідомо, як довго буде вона тут продовжувати свої „службові чинности".

Катують у немилосердний спосіб. Побито страшно війта Дмитра Мартинова, Михайла Геника (лежать хворі), Івана Карніцького, Осипа Шанайду с. Павла (має лікарське свідоцтво), Петра Фіялковського, Івана Орляка і инших.

Багато людей, заніщо побитих, поліція замикає до сільських арештів, себто в пивницях, шпихлірях, в яких невинні люде, як наприклад студент університету Старух Ярослав, Лещук і инші сидять у голоді й холоді по пару тижнів.

При тому діються речі, які, здається, ще ніде в світі не практикуються.

В Кракові поліція арештувала студентів Українців Созона Качалу й Осипа Ставничого, яких для укарання відставила поліції до Бережан, а з Бережан відставлено їх до села Кривого, до місця осідку карної експедиції. Щойно в цьому селі карна експедиція скатувала цих нещасних студентів Созона Качалу й Осипа Ставничого.

Карна експедиція оцей увесь час живе з реквізиції селянського добра та товарів кооперативи. За місце постійного осідку обрала собі експедиція читальню „Просвіти", де виконує вона жахливі екзекуції над зловленими невинними жертвами, до яких належать також і жінки, наприклад жінка Н. Наконечного і инші. Експедиція мусить мати кожного дня не тільки добірні харчі, приготовані з курей, гусок та ріжних напоїв. Коло читальні „Просвіти" постійно мусить вартувати по кілька селянських підвод, що розвозять пяних поліцаїв всюди, куди їм забажається. Оті „паничі" навіть від одної до другої хати не хочуть переходити пішки, лише приказують везти їх фірами.

(Дальше буде).

З НЕТРІВ СПІРИТИЗМУ.

В англійськім місті Норфолк пропав без сліду молодий чоловік і були докази, що він десь у невідомім місці застрілився. Його товариші шукали його і не могли найти. А що вони займалися спіритизмом, то викликали його духа і питали його, де шукати його трупа. Дух самовбивника вказав місце, де в лісі лежить його тіло, товариші пішли до ліса і справді найшли трупа самовбивника якраз на тому місці, яке вказував викликаний дух. Крім цього дух цей говорив товаришам, що всі самовбивники по смерти жалують свого вчинку самовбивства і що самовбивники це люди хорі і ненормальні.

ПРИЄДНУЙТЕ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали екзекутивного комітету У. Н. Союза з дня 25. жовтня 1930 р., отсим проголошується

ВЕЛИКУ ТРИМІСЯЧНУ КАМПАНІЮ

ОРГАНІЗУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ЛИСТОПАДІ І ГРУДНІ 1930 РОКУ І В СІЧНІ 1931 РОКУ.

Приєднуйте дітей до своєї рідної організації. Підготовляйте своїх наслідників. Будуйте свою організацію на користь і славу собі та свому поколінню. Скріпляйте свою національну твердиню, У. Н. Союз в Америці, на пожиток і славу свому поневоленому Народови.

В ріднім нашім краю вороги нищать наші національні і культурні здобутки. Браття й Сестри наші, хоч знаходяться в крайній нужді і розпуці, не піддаються, але знищене відбудовують. Тому й нам, хоч пригнобленим навислими хмарами економічної кризи і страхіттям безробіття, не слід піддаватися, тимбільше, що тут не про відбудову, а лиш про розбудову свого національно-культурного здобутку розходиться.

Покажім, кому слід, що свідомість національна і культура наша сильніші ніж брутальна сила наших ворогів, та що ми сильно зорганізовані не лиш по їх „кресах", але по цілому світі і тому скорше чи пізніше належне собі місце між культурними народами мусимо здобути.

Хай по тримісячній отсій кампанії не лишиться ніодна українська дитина в Злучених Державах, котра до цеї організації не належалаб і не ступалаб слідами батьків у розбудові цеї твердині в дальшу користь собі і свому поколінню, на глум ворогам, а на славу Україні!

МИКОЛА МУРАШКО, гол. предс.
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рек. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОТСВІЛ, ПА.

Листопадове свято.

30 листопада заходом української Греко-Католицької Парохії та місцевих національних товариств відбулося Листопадове Свято. Свято розпочалося панахидою в церкві, яку відправив о. Й. Дженджера. По панахиді відбувся концерт в парохіяльній галі.

На цьому концерті співав хор Української Православної Церкви з Вілмінгтон, Дел., під управою о. І. Костюка. Треба віддати признання цьому гарному хорові, який приїхав так далеко, щоби пособити своїм братам як найліпше відсвяткувати велике українське національне свято. Хор виписався дуже добре, а присутні довго не хотіли пускати співаків зі сцени. Таку товариську роботу повинна би робити кожда українська громада, помагаючи одна другій в улаштованню національних свят, чи яких інших національних всенародних виступів.

Концерт відбувся з такою програмою. 1. Марш дітей під проводом о. Й. Дженджери зі співом „Бють в тривогу тарабани"; американський гимн „Мая Контрі" виконав хор жіночий та діточий; живий образ „Розпята на хресті Україна", а навколо діти кляячучи співають разом з хором, що був за лаштунками, „Боже Великий Єдиний"; виступ хору з російської православної церкви, який запросив о. Й. Дженджера й промова батюшки Павлова про „єдність русских людей"; український хор під проводом о. І. Костюка проспівав кілька пісень; промова представника УМСА; промова гром. В. Кедровського; виступ хору під орудою о. І. Костюка й колекта; другий живий образ — „Скатована Україна" і марш дітей. На закінчення хор з Вілмінгтону проспівав „Ще не вмерла Україна".

По концерті була влаштована спільна вечеря в галі та в помешканню священика.

Перше всього годиться піднести тут те, що хор Української Православної Церкви з Вілмінгтон, Дел., приїхав на власних автах до Котсвілу, щоби пособити своїм братам Греко-Католикам відбути як найкраще протестаційне віче та Листопадове Свято. На велике признання заслугують співаки й їх священик та керовник хором, о. І. Костюк, що стараються всіми силами пособляти загально-національній справді, не жалуючи ні власного труду, ні коштів.

Таксамо й котсвільска громада показала свої здібности та старання в улаштованню святочного концерту й протестаційного віча. Велике враження на присутних Українців і чужинців робив живий образ „Розпята" а потім другий: „Катована Україна". Діти в образах і ті, що стояли на галі з буквами „Україну катовано", заховувалися гарно, спокійно й були одягнені в чистенькі біленькі вбрання та перевязані жовто-блакитними широкими стрічками.

Взагалі видно було, що громада й впорядчики ставилися до свого свята-протесту з повагою, любовю й старанням, щоби вийшло все як найліпше. Треба сказати, що труди не пішли н а м а р н о. Майор міста, який був на вічу-концерті ввесь час від початку до кінця, говорив, що перебування його в українській галі справило на нього таке враження, що він так сидів би й цілу ніч. Особливо йому подобався спів хору української Православної Церкви та живі образи. А представник УМСА пан Кулер вітав Українців від імени своєї організації й на припоручення майора, від імени всього міста.

Лише неприємно вразив патріотів-Українців виступ з промовою батюшки Павлова, який говорив про „русско-українскаво" поета Шевченка, а потім спів Українців, мабуть з Волині та Поділля, „Пора, пора-за Русь святую". Отсі Українці ще й досі вважають себе „русскими" й ніяк не можуть знайти свого національного імени. А вже давно час. Та всеж треба бути їм вдячним і за те, що вони хотіли щиро помогти своїм братам, але під проводом свого батюшки не зробили так, як слідувалоб, себто не як рідні брати, а як чужі, Москалі.

Громадянин В. Кедровський в своїй промові зясував значіння для Першого Листопада, як для відродження українського народу, національно-державного життя на західних землях, як дня, коли з українського раба зродився новий тип українського борця й незалежної людини. Втрату української державности в Галичині промовець тісно звязав з утратою української державности на Придніпрянщині. В цьому завинило не лише саме громадянство українське, що не було підготовлене до відповідної боротьби за свою державу, а також його сусіди Ляхи та Москалі, що зі всіх сторін напали на молоду українську державу. Ляхи й Москалі, без ріжниці їх партій і груп, помагали один одному в боротьбі проти Українців. Коли сьогодня Галичина знаходиться в ляцьких шорах, то в цьому завинила червона Москва, що напала на Придніпрянську Україну з півночи та зі сходу. Таксамо, коли на Придніпрянській Україні тепер панує московський червоний кат, то в цьому завинила Польща, яка напала на Західну Українську Республику й знищила її армію.

Промовець закінчив свою годинну промову тим, що колиб тепер дійсно на Великій Україні була національна влада й національна держава, то жандарми Пілсудського не допустилисяб і сотної частини своїх злочинів, які вони тепер поповнили. А колиб вони в такий спосіб повелися тоді з Українцями під Польщею як тепер, то напевно українські національні полки вже наступалиб проти польських варварів.

Концерт і віче пройшли з великим успіхом. Люди піднесені на дусі розходилися домів з думкою далі працювати над моральною й матеріяльною допомогою рідному краєви, а разом з тим і працювати над більшим оживленням життя своєї громади, щоби вона стала в числі найкращих та найактивніших українських громад в Америці. Ухвалено й післано до секретаря стейту Стимсона протестаційну телеграму.

Звіт зі збірки й доходу на вічу-концерті буде поданий окремо.

Комітет.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Листопадове Свято.

Дня 2-го листопада відсвяткувала наша громада Листопадове Свято. Свято розпочалося поминальною Службою Божою і панахидою в українській православній церкві. На середині церкви стояла могила, накрита зеленим травником. На верху могили поставлено тримаючий хрест, а на хресті виднів напис: „Борцям за Волю України". Так уладжена могила викликала сама собою святочний настрій.

Перед панахидою наш парох, о. Х. Якобчук, згадав коротко про те, на яку памятку влаштовано могилу і за що та за кого буде правитися панахида. Згадав, що буде правитись за тих, які були послушні своїй владі й пішли оборонити Галицьку Землю та довести її до злуки з землями Великої України, щоби сповнився наш ідеал: Одна Соборна і Самостійна Україна.

Вечером відбулась друга частина свята в Українськім Народнім Домі при Українській Православній Церкві. Галя була виповнена щирими Українцями, що прийшли вислухати концерту і промов. Свято відкрив гр. Микола Ванджура короткою промовою, пояснюючи значіння сего великого свята, бо в день 1-го листопада 1918 року трісли віковічні кайдани і народ Галицької України проголосив свою самостійність. І хоч нині в дванацятьлітнім сего торжественного дня, говорив бесідник, ми не маємо ані одного клаптика вільної української землі, ми не повинні попадати в зневіру. Кров, розлита героями по цілій українській землі, не сміє піти на марно. На нас лежить затя обовязок докінчити сю працю наших героїв, щоби на слідуючий рік свято української державности було дійсним державним святом, щоб у золотоверхім Київі й Львові повівали синьо-жовті прапори вільної української держави. Першою цю точкою свята був виступ хору під проводом дирігента о. Якобчука. Деклямували: Коцюба Мирослава, Пилатюк Юлія, Д. Комар. Скрипкове сольо виконали: Іванна Процай при супроводі фортепяна Ольги Процай і Володимир Коцюба при супроводі фортепяна Любови Паньків. Щодо хору то він має вже вироблене імя і немало має заслуг за собою. Виступ його на концерті був справдішною радістю для гостей як своїх, так і чужинців. По співі мішаного хору наступив реферат про Перший Листопад 1918 р. Виголосив його п. С. Коцюба. Бесідник говорив про те, як прийшло до проголошення незалежности української державности у Львові дня 1. листопада 1918 р. і серед яких обставин завалено нашу державу. Він згадав за страшне знищення краю, за довгу ворожу працю, за польську інвазію, за ролю в тій інвазії Америки, а спеціяльно Галерчиків та президента Вилсона, звернув увагу на польське панування над українськими землями та на сьогоднішні кровавіподії. Коли Українці в Америці святкують Листопадове Свято, говорив бесідник, то сим вони хочуть передовсім показати Полякам, що знущання і варварським гнетом вони не задушать живого українського духа. Українці будуть жити та боротися, поки Україна не стане свобідною.

Бесідник вказав на трудности, з якими мали боротися ті, що проголошували самостійність Галицької України. Сі труднощі були великі, а коли мимо свого Українці самостійність проголосили, то сим вони доказали, що вони живий народ, який не погодиться на неволю, але буде боротися проти неї, поки не здобуде волі. При акомпаніменті фортепяна співала п-на Олена Грубрин, а далі співав В. Мельник. Деклямували Коцюба Йосиф і Симотюк Марія. Мандолінове сольо виконала п-на Олена Готрівна. Скрипкові соли виконали Володимир Домбровський і Марія Домбровська, а далі грали: Ю. Хай, М. Мельчик, А. Кохан, М. Процай, О. Блажкевич, О. Рихлік. Деклямували: П. Приймак, М. Ванджура. Тут забрав слово предсідатель аматорсько-співацького кружка, молодий, тут вихований О. Блажкевич, який виголосив щиро-патріотичну палку промову, а вказуючи на могилу, яка стояла серед сцени, сказав: „Місяць листопад має для українського народу історичне значіння. Борці за Рідний Край головами наложили за волю, а ми, молоде покоління, маємо наслідувати тих борців і коли прийде слушна хвиля, маємо стати до помочи, а навіть зі зброєю в руках, бо так робили інші народи, як боролися за свою самостійність. Збройна боротьба проти всіх ворогів України на всіх її землях це одинокий пресвятий заповіт першого листопада". Відтак гр. К. Качмарова, яка недавно вернула з Рідного Краю, мала короткий реферат на тему: Активна участь жіноцтва в минулій і теперішній боротьбі за незалежність України. На закінчення свята співав ще хор, закінчуючи свято національним гимном.

Свято відбулося в надзвичайнім порядку. Поважний, святочний і боєвий настрій, який віяв зі свята, лишиться кождому учасникови, поки його життя. Дохід з концерту призначено на інвалідів. Перешлеться його до краю через Обєднання.

Присутний.

ПОЗІР! АЛЕНТАВН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ
СИЛАМИ СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ІМ. ЛИСЕНКА
відограється
ГАРНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„ПЕЩЕНА ДИТИНА"

образ з життя народа в 4-ох актах

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО ГРУДНЯ (ДЕС.) 1930 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ Ч. 803 Н. ФРОНТ СТ.
Початок точно в 7.30 ввечір. — Режісер А. Старовецький.

Шановні Громадяне! Представленнє дуже гарне і поучаюче. Прийдіть зобачити, а не пожалуєте! 301

Комітет.

ШКОЛУ УКР. НАЦІНАЛЬНОГО ТАНКУ І БАЛЄТУ
АРТИСТА-БАЛЄТМАИСТРА
ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА
повідомляє Громадянство м. Ню Йорку і околиць, що вже відкрито

ВЛАСНУ ГАРНО ДЕКОРОВАНУ САЛЮ

В М. НЮ ЙОРК 2-га ВУЛИЦЯ Ч. 35, РІГ 2-гої ЕВЕНЮ
і приймаються учні на такі курси:

1. ЗВИЧАЙНИЙ — для тих, хто хотів би навчитися українського танку.
2. ВИЩИЙ КУРС — для тих, що пройшли звичайний курс та хотіли удосконалити себе і вивчити нові танки.
3. УЧИТЕЛЬСКИЙ — для тих, що хотіли стати інструкторами танку; це особливо важне для учителів та учительок рідних шкіл.
4. АРТИСТИЧНИЙ — спеціяльно для тих, що думають присвятити себе виступам на театральних сценах з укр. танком.
5. КУРС БАЛЄТНИЙ.

Вписи до школи приймаються на дуже вигідних умовах:
1. Даром — для бідних дітей-сиріт.
2. Пів-сироти — платить половину.
3. Бідні і ті, що не працюють — мають знижку і довгі рати виплати.
4. Молодь рідних шкіл, молодечих клюбів, драматичних гуртків та укр. товариств, коли впишуться великою організованою скількістю, — має велику знижку.

Доводиться також до відома, що потрібно до фільму старших сто дівчат і сто хлопців, яку до скінченню спеціяльного курсу будуть набиратися до американської сцени відповідною комісією.

Рівнож організується трупа, що буде робити турне по Америці, з якого частина доходу піде на народні цілі.

Робляться приготовання до великого танкового зїзду в м. Ню Йорку, на якому має виступити поверх 500 танцюристів, а тому з цього приводу управа Школи просить всіх бувших учнів м. Ню Йорку і околиць розпочати проби укр. танку, аби на цьому святі ми могли заманіфестувати як найліпше укр. танок.

До переведення вище зазначеного пляну Школа звертається до усього укр. громадянства в Америці та його провідників допомогти як морально так і матеріяльно вивести український танок на світову сцену, до чого прагне кождий культурний народ.

Найпевнішим шляхом до осягнення цеї великої мети буде те, коли ви запишете до школи себе, своїх дітей та знайомих.

На курс артистичний приймається і чужинців, отже прошуться українське громадянство інформувати їх про істнування такого курсу.

ВПИСИ провадяться що дня від 10 год. ранку до 10 год. вечера, на 2. вулиці ч. 35, ріг 2. Авеню. Листовно голоситись:

VASILE AVRAMENKO'S, School of Ukrainian Ballet,
P. O. BOX 101, Station D, NEW YORK, N. Y.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всіх бувших учнів, а також тих, що вписуються тепер і тих, що думають вписатися, що ПЕРША ЛЕКЦІЯ буде інформаційно-організаційна — В НЕДІЛЮ, 28-го ГРУДНЯ, в год. 7-ій вечер, в салі школи В. Авраменка. Бажано, щоб на цій лекції були присутні й старші громадяни.

Управа Школи. 301

ЛІКАР І МОЛОДА ПАЦІЄНТКА.

Бувший російський старшина Борис Беран, покинувши вітчину, жив у чеськім місті Літомєжицях. Тут він пізнав молоду емігрантку й оженився з нею, бо йому здавалося, що лекше нести тягар вигнання в двоє ніж одинцем. І вони справді жили щасливо, доки молоду жінку не почав болїти зуб. Коли жінку болить зуб, то треба заль мовбыти, подумав її чоловік і випровадив жінку до дентиста. Не знав бідака, що справа починається зубом, а скінчиться револьвером і криміналом. Дентист Мосна вилікував зуб пані Беранової, але натомісць спричинив їй нову недугу, а саме найпоганішу з усіх недуг серця: вона влюбилася в 31-літного дентиста і для нього зрадила чоловіка. Борис Беран належав до тих дивних мущин, які не люблять носити рогів, а як жінка зрадить їх, не вміють зберегти зимну кров і вийти з халепи так, щоб не було ще більшого нещастя і щоби ми не потребували писати про це в часописі. І Борис Беран, довідавшись про зраду жінки, пішов до дентиста і домагався, щоби він видав йому любовні листи його жінки. Лікар був дискретний чоловік і відповів, що любовні листи, писані до нього, може читати тільки він сам. Нервовий російський емігрант замісць подякувати дентистови, що він лікував його жінці зуби, стрілив до нього з револьвера і вбив. Тепер Борис Беран станув перед судом. Суд станув на становищі, що як когось зрадить жінка, то ще не причина, щоби за те вбити людину, і бідного емігранта засуджено на 5 літ вязниці, а його жінка утікла від нього зовсім, тай шукає собі другого дентиста.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річний мітінг відбудеться в середу, 31 грудня, в годині 7.30 ввечір, в гали під ч. 54 Van Wingle Ave. Проситься всіх членів і членкинь прибути на означений час. Буде споводжене урядників і контр. комісії, та вибір уряду на 1931 рік. Довгуючі члени повинні виріднати свої залегкости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Баран, предс.; Ю. Жарський, кас.; Н. Пігура, секр.

АРТИСТ-МАЛЯР ДМ. ЗАХАРЧУК

Моя довга практика і Академічне вишколення в Европі і Америці, дають гарантію для Вас, що можу Вам виконати найкраще і в національному дусі мальовання Церкви, Сцени до представлень, Образів, Портретів і все, що входить в обсяг артистичного малярства. Конторски на бажання висилаю даром. Приймаю особисто на мій конт. В мене можете купити всі річи до церковного ужитку.

Ціни умірковані.

Ризика нема.

Пишіть по інформації:

Artyst D. ZAHARCHUK,
P. O. BOX 15, NORTHAMPTON, PA.

КОЛЯДИ НА РІЗДВО

Columbia

10-ЦАЛЕВІ РЕКОРДИ „КОЛЮМБІЯ", ПО 75 цнт.

27199	Добрий вечір Тобі і На Йорданській річці	Хор Бандурист
27200	Богоя раждає і Радість намся являє	Хор Бандурист
27246	Нині Адаме і Предвічний Родився	Т. Свистун
27195	Вселенная веселися і Ірод цар	Церковний хор
27196	Нова радість стала і Небо і земля	Церковний квартет
27155	Дивная новина і Херувими свят	Хор ім. Лисенка
27015	На небі зірка і Всі разом співайте	М. Зазуляк
27068	Бог Натуру і Во Вифлеємі	Е. Жуковський
27069	Ой там на Йордані і Щедрий вечер	Е. Жуковський
1566-D	The Birthday of a King & Angels	Col. Mixed Chorus
740-D	Oh, Come, All ye & Hark; the Herald Angels	Shannon Quartet
782-D	The Holy City & Silent Night, Holy Night	Mixed Quartet
20242	Святий Вечер в Карпатах, ч. 1 і 2	Ст. Шепіка і Ко.
20218	Діва днесь і Здостойник в Рожд. Христовім	Кат. Квартет
20213	Ликують Ангели і З нами Бог, тропар	Руский Кат. Квартет
20184	Нині Адаме і Служба на Різдво	Руский Кат. Квартет
20185	Вселенная веселися і На Йордані	Руский Кат. Квартет
20158	Небо і земля і Різдвяна Колядка	Руский Кат. Квартет
20159	З нами Бог, Тихая ніч і Дивная ніч	Руский Кат. Квартет
20237	Святий Боже і Услиши Господи	Хор І. А. Саксуна
20233	Слава Єдинородний, ч. 1 і 2	Хор І. А. Саксуна
20208	Служба св. Серцю Ісуса, ч. 1 і 2	Хор Ст. Баницького
20209	Служба св. Серцю Ісуса, ч. 3 і 4	Хор. Ст. Баницького

12-ЦАЛЕВІ РЕКОРДИ „КОЛЮМБІЯ" ПО $1.25.

70013	Слава во Вишних, Всеческая і Рождество	Хор ім. Лисенка
70011	Вертеп Різдвяний, ч. 1 і 2	Колядники і Орхестра
70000	Бог Предвічний, ч. 1 і 2	М. Зазуляк
70003	Отче наш і Вірую	М. Зазуляк
70017	Ой хто, хто Николая любить	М. Зазуляк
50093-D	The Messiah: Worthy is the Lamb	British Company's Choir
50094-D	The Messiah: His Yoke is easy	British Company's Choir
50097-D	O Holy Night & Nazareth	Columbia Mixed Chorus
50050-D	Medly of Christmas Hymns, P. 1-3	Columbia Mixed Chorus

Просимо завчасу замовляти рекорди на Свята. Незабувайте за своїх і не підержуйте чужих. Попробуйте дати нам замовлення, а все будете купувати в нас. 290-

SURMA
BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N. Y.
(МЕЖИ 6-ОЮ І 7-ОЮ УЛИЦЕЮ).
PHONE: DRY DOCK 3752.

ТЕПЕР МОЖНА НАБУТИ

ВИФЛЕЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП

сценічний образ на Рождество Христове. — Ціна 20 центів.
Замовляти в адміністрації „Свободи":

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ МЕЛЬОДІЙ НА РЕКОРДАХ
ВІКТОРА-VICTOR
ВСЕГДА МОЖЕТЕ ДІСТАТИ В УКРАЇНСЬКІМ БАЗАРІ
в Нюарку, Н. Дж.
THE MUSIC YOU WANT
WHEN YOU WANT IT ON

ТУТ ПОДАЄМО СПИС ДЕЯКИХ РЕКОРДІВ:

10" 75 ц.

V-21012	Через річку і З тої гори високої ..... Співає о. М. Марущак
V-21009	Мельник шукає кумів і Красна дівице, колом. — Г. Григорчук і Ко.
V-21007	У чужої жінки, часть 1 і 2 ..... Г. Григорчук і Ко.
V-21013	Весела полька і Коханне, вальс ... Дмитро Козел і його орхестра
V-21015	На пряді; полька, і Гомін весни, вальс .. Дм. Козел і його орхестра
V-21023	До рая, полька і Скорчини Оберок .... Дм. Козел і його орхестра
V-21031	Українська думка, ч. 1, і Польска Рожнова ..... Трембіта Орхестра під пров. В. Гутя
V-21035	Козак для молодих і Коломийка любка ..... Українська сільська орхестра М. Слободяна з співом
V-21025	Коломийка тернопільска і Шпель полька ..... Українська сільська орхестра М. Слободяна з співом
V-21026	Старосвітська коломийка, співає О. Явний, і Против вінці на горіці, співає О. Явний і П. Рихлівська ..... Українська орхестра Апольського з співом
V-21024	Прийшла весна, співає П. Рихлівська, і По броду, по броду, полька, співає О. Явний і П. Рихлівська ..... Українська орхестра Апольського з співом
V-21014	Гуцулка з коломийкою і Аркан ..... Українська орхестра Апольського з співом
V-21029	Український Сербин і Гуцулка ..... Українська орхестра Апольського з співом
V-21019	Пігнала вода на Буковину, танець і Яма ся зводить, мазурка ..... Українська сільська орхестра
V-21018	Моя пшениця не сходить, танець і В моїм городі, танець ..... Українська сільська орхестра
V-21011	Зелена рута, жовтий цвіт і Мила моя ..... Угорський Хор
V-21030	Хрестини Івана, часть 1 і 2 ..... Федор Котович і С. Лепіш

Хто замовляє більше як 5 рекордів, тому почту оплачуємо самі і в додатку даємо пачку голок до кождої рекорди. Замовлення висилаємо сейчас, обслуга чесна.

J. WYSOCHANSKY
BOOK & MUSIC STORE,
47 BEACON STREET, NEWARK, N. J.
Tel.: MARKET-2 — 4130.

БИЗНЕСМЕНИ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Маємо вже готову виставу СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ на 1931 рік, котру можете оглядати щодня від години 9 рано до 10 вечір. Таких гарних календарів, так великого вибору і низької цени ще в Америці не було. Нім рішаєте дати себе стінні календарі огляньте перше нашу виставу, а переконаєтесь про наш великий вибір і низькі ціни. Побільші бизнесмени в околиці Ню Йорку нехай пишуть до нас, ми приешлемо семпли СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ до Вашого огляду, подальші пишіть по інформації.

Приходіть або пишіть на адресу: 217—

UKRAINIAN BAZAAR,
170 EAST 4th ST., Betw. 1st and A Avenue. NEW YORK, N. Y

ВПРОСТ GDYNIA AMERICA LINE

НА СВЯТА ДО СТАРОГО КРАЮ

Зближаються Свята Різдва Христового і Новий Рік. Свята ті по старому звичаю люди наші дуже торжественно обходять. Родичі і кревні очікують на своїх найближчих, щоби разом відсвяткувати ті веселі для всіх дні.

Чи маєте замір відвідати старий край і відсвяткувати свята ті зі своєю родиною, кревними і знакомими?

До сего надається добра нагода. — Дня 22-го грудня відходить корабель

"P-U-L-A-S-K-I" лінії: GDYNIA-AMERICA.

ПОЛУЧЕННЯ З КРАЄМ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ І КЛОПОТУ.

Велика вигода для родин з дітьми, бо не потреба пересідати з корабля на корабель, — найкоротша дорога залізницею і достава багажу здібніша і найтанша.

На кораблі знаменитий харч, а услуга задоволяюча у всім.

ПАШПОРТИ І ВІЗИ ДАРОМ.

Голоситься до місцевих агентів або

GDYNIA AMERICA LINE
(Formerly Baltic America Line)
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ДОЛЯРИ

посилаємо по значно зниженій ціні ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії та виготовляємо всі потрібні до подорожі документи.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, пашпорти та перміти.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евенюю А), NEW YORK, N. Y.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкаслубини, Легких, Бронкітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сцієтика і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою усдосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, хемічні тести, X-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ.

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
между 4-тою Евнею і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечір; в неділі від 9-ої рано до 4-ої попол.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ШПИНИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

РОСФОРД, ОГАЙО.
Збірка на УВО.

Зібрано на протестаційнім вічу 40 долярів на УВО. Віче було скликане Братством св. Михайла, відділ 235 У. Н. Союза, і Братством св. Миколая, відділ 167 У. Н. Союза в Толіду, Огайо.

Гроші вислано через Обєднання.

Микола Проць,
секр. 235 від. У. Н. С.

БРІДЖПОРТ, ПА.
З Листопадового Свята на Рідний Край.

Про наше Листопадове Свято вже був допис. Я тільки додам, що вступне слово на святі виголосив наш парох о. Е. Бартош, котрий підчеркнув у своїх горячих словах, що ніяка сила не зломить живої української душі й побіда наша певна, тільки будьмо готові до остаточної розправи з ворогами нашої державности.

о. Бартош відправив рівнож панахиду і виголосив при ній патріотичну проповідь. При панахиді стояли узброєні Січові Стрільці й наші місцеві товариства. Співав хор під батутою п. Мартинюка.

Збірка зі свята виносила $98.38. В тій сумі є вже збірка з панахиди в сумі $13. Відділ 383 У. Н. Союза зложив $10, а відділ 15. У. Н. Союза $5.

Разом зібрано $113.38 і вислано до Обєднання з призначенням $98.38 на дальшу боротьбу, а $15 для політичних вязнів.

Жертвували: по $2: М. Іваницький, І. Соколовський, Ю. Кушнір, М. Кушнір, Л. Сарабун, П. Мартинюк, Т. Голубенний; по $1: В. Степаняк, С. Годик, Марія Вовк, І. Шибал, К. Сарабун, І. Бурий, С. Дзяпка, Ч. Бурис, К. Білик, М. Барановський, І. Шаравар, Й. Муц, І. Влох, Т. Савицький, Ф. Климюк, І. Буката, Й. Гнидович, І. Грузінський, М. Козак, Євдокія Шибал, М. Буката, М. Гуцуляк, С. Козак, В. Козак, І. Клюс, М. Гнидович, П. Бичек, І. Довгань, І. Вовк; по 50 ц.: І. Левицький, Д. Козак, М. Голубенна, В. Стельмах, М. Довгань, М. Грудзінський, С. Шпира. — Решту зложено дрібними жертвами.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.
На пекучі потреби.

Товариство Мир, 324 відділ У. Н. Союза переслало до краю через Обєднання $15, як жертву від Товариства на Рідний Край. Жертва по бажанню Товариства є призначена на найбільше пекучу потребу краю.

За Тов. Мир, від. 324 У. Н. С.:
О. Горохівський, предс.;
І. Моклюк, касієр;
М. Туркот, секретар.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
МАЙНЕРСВІЛ І ОКОЛИЦЯ!

ВЕЧІР СВ. НИКОЛАЯ
— і —
ВІДЬМИ

відограється

В НЕДІЛЮ, 28. ГРУДНЯ 1930
в годині 4-тій пополудни
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ
ПРИ FRONT ST., MINERSVILLE, PA.

Всіх як місцевих так і докольичних Українців щиро запрошує до ласкавої участи.

301 Молодечий Клюб.

ПОЗІР! ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. ПОЗІР!
ЗАХОДОМ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА
при українській гр.-катол. парохії в Централії, Па,
відограється гарне представлення

„СТРАЙК"

сценічний образ в трох діях з життя хлібороба в Галичині, і

ГОСТИНА СВ. НИКОЛАЯ
В НЕДІЛЮ, 28. ГРУДНЯ 1930
В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ.

Початок в годині 7-ій вечір.

По представленню св. Николай роздасть дітворі дарунки.

Вступ 50 цнт., для дітей 15 цнт.

Дорогі братя сусіди! Приходіть на се гарне представлення. Покажіть любов до своїх ближних, головно в тім часі, коли Централія без роботи вже сім місяців. — Комітет. 301

НАЗВУ
КОРАБЛЯ
і день приїзду до Америки вишукуємо в короткім часі.
ПЕРЕСИЛКА
ГРОШИЙ ДО КРАЮ
Американськими Долярами.
ПАШПОРТИ-ВІЗИ
І ПЕРМІТИ
Виробляємо кождому пасажирови.
ШИФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ ДО АМЕРИКИ.
Спроваджуємо родини з Краю.
Полагоджуємо Справи Старокраєві.
По всі інформації пишіть до загально всім знаного бюра:
G. KUNASHEVSKY
179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ
— на —
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
І БОГОЯВЛЕННЄ
З ДОДАТКОМ ПІСЕНЬ СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ І ИНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ

Ціна 35 центів.

Замовляти в адміністрації „Свободи":

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

СЛЬОЗИ.

Відкрито віче. Саля набита учасниками. Старі, молоді, жінки і чоловіки зійшлися, щоби запротестувати проти диких звірств польських орд над невинним, безборонним українським народом у Галичині.

Відкрито збори... Чуєш, вірити не хочеться. І питаєш себе: Чи це правда? Чи це можливе в двацятім столітю, по тій страшній воєнній заверусі, де то йшли в бій в імени правди, справедливости, рівности і т. д., щоби людина над людиною допускалася таких диких звірств, і то в імени цілої держави, в імени цілого польського народу. Чуєш, мордують невинних, бють по сто буків, тіло відпадає від костей. Не дозволяють лічити побитих. Насилюють дівчат і жінок дикі польські салдатські банди. Чуєш, що приказують плювати на народні українські святощі. Нищать керавищю українського народу, його повоєнний народний дорібок. А відтак ці кати ще й на глум приказують святочно, урочисто, зі співом, мов милих гостей, випроваджувати себе з сіл... Чуєш... Ні, ні, не можеш дальше слухати. Шумить у голові, за серце стискає біль, пястуки стискаються самі мимоволі, невимовний жаль давить у горлі, а з очей витискає сльозу. У кождого з учасників були сльози на очах. Кождий в той час перебував ті душевні, страшні муки, співчував і болів з братами і сестрами своїми по тім боці Черемоша.

А ці сльози, це не сльози жебрущих, це не сльози немічних рабів. Це сльози співчуття, сльози, які браттям і сестрам нашим там у тім пеклі додають відваги, витревалости перебути по геройськи ці страшні пекольні муки. Ці сльози, це запорука цим мученикам, що не лиш вони там самі терплять, але що враз з ними терпить кождий, у кім бється живе українське серце. Ці сльози це запорука, що нехай лютує кат, скільки хоче, нехай казиться клятий, та не здавить життя українського народу. Ці сльози, це запорука, що по тих варварських знущаннях ще сильніще закріпиться український народ і ще з більшою силою возьметься до праці в своїй рідній хаті.

Ці сльози вирізблять живий образ життя українського народови.

Прийде час, що ці сльози доконають чуда. Де впаде ця невинна сльоза, там і каміні змякнуть, на то серця. Де впаде ця невинна сльоза, там і глухі і німі заговорять і почують суд, і судитимуть винних, котрі проливали невинні сльози. А страшний це буде суд і він недалекий. Людскість мусить правду творити, її задосить учинити, коли не хоче свій рід у неправді втопити. — („Час").

М. М.

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

У ВАЖНІЙ СПРАВІ пошукую Андрія Нагорняка з села Бесіки, пов. Жовква. Має перебувати в околиці Olyphant, Pa. Хто його знає, або він сам, нехай зголоситься на поданому адресу: 300
ІЛЯ ЛУЩАК,
917 Caleb St., Syracuse, N. Y.

ХТО З БИЗНЕСМЕНІВ хотів би приймити старшого чоловіка до якоїсь роботи, то проситься писати на слідуючу адресу: 301-3
H. PAUL,
591 Tinton Ave., Bronx, N. Y. City.

Я ВДОВЕЦЬ ЛІТ 44 пошукую до заряду дому вдови, може мати літ до 40. Я маю двоє дітей, наймолодший син мій літ 15. Посідаю красерняний бизнес. Прошу голоситися листовно, тілько Українки.
СТЕФАН ЮРКЕВИЧ,
715 Alabama St., St. Joseph, Mo. 299

МАЮ НА ПРОДАЖ ДВІ ФАРМИ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ., на українській кольонії, 1 миля від міста, українські сусіди; одна фарма 4 акри, дім новий на 6 кімнат, електрика і вода в домі, 2 акри сроcберi, є і другі забудовання. Друга фарма 3¾ акра, гавз 4 руми, гаразди, курники, земля управлена, обі фарми при купі. Продам дешево на легкі сплати. Голоситися до властителя на адресу: 300-3
PETER WENZ
R. D. 4, Carmel Road, Millville, N. J.

Мирош Михайло
АРТИСТ-МАЛЯР
Малює церкви, образи, іконостаси і театральні декорації по умірковних цінах.
221 E. 23 St., New York, N. Y.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку Обі висилаємо, на жадание, даром. Напишіть також над яким випадком працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

РИЗНИЦЯ С. ОЛЬШАНСЬКОЇ
67 RIVERSIDE DRIVE,
NEW YORK, N. Y.
7th Avenue Subway до 79 улиці.
Tel. Endicott 1618.

Виробляє Ризи, Хоругви, Плащаниці, Флаги українські і американські во фабричних цінах. Також маю на складі Чаші, Хрести ручні, процесіональні Ліхтарі і другі. 267-

ПОКОНАНО РЕВМАТИЗМ

Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки усувають болі і терпіння, спричинені недомаганнями Нирок, Печінки і Міхуря. Це не є якесь повітне мелічне відкриття, але відоме поверх 200 літ лікарство на ріжні недомагання. Його приємно брати. В кожній аптиці, в трьох величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожній пуделку.

NEW AND IMPROVED
GOLD MEDAL
HAARLEM OIL
CAPSULES

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 Avenue B,
New York, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel.: ALGONQUIN 8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої вполудне, або після умови.

DR. M. SMITH
перенїс свій офіс під чисел 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY
при 14th Street (Ч. 318 East) напроти нового шпитали межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 4760

ДОКТОР МЕДИЦИНИ
БОГДАН БОГДАСАРОВ
Лічить кровні і другі недуги.
200 Second Ave. (bet. 12—13 St.)
New York, N. Y.
Години: 11—1; 5—8. Неділі 11—2
Телефон Алгонквин 8294

АКУШЕРКА Й ДОКТОР ПОРАДИ І ПОМОЧ.
B. E. SMALL, SHMULENSON,
Neptune House, 3001 W. 29th St., cor. Surf Ave., Apt. 4-A, Coney Island, N. Y. Tel. Mayflower 4110

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглядинєм абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переводжує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ФАРМИ. Маю великий вибір фарм в стейті New Jersey на заміну за містові проперти і також за готівку. Єсли Ваші прапори знаходяться недалеко Jersey City, Elizabeth або New York, так я можу їх Вам виміняти за фарму недалеко, але яких від 25 до 45 миль від Jersey City. Фарми знаходяться в околицях Freehold, Hightstown, Flemington і Somerville, N. J. Маємо всі є зі стаком а декотрі без стаку. Богато фармів маю де є ще нагода як електрика, горяча вода, ванна і водний печ до огрівання. В тих околицях є землі найлучшого рода і при цементових дорогах.
WALTER KOSTETSKI,
11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.
Telephone: Bergen 3-9228.

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ СОРОЧОК — Не треба гроший ні знання. Комісове згори. Зразки даром. Madison Products, 562 Broadway, New York City.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАГ В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЛЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

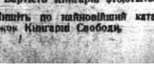

Обєкта чесна і дешева.
Достарчуємо автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Уладжуємо до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ
„СВОБОДИ"
УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Вартість Книгарні $78,612.75.
Пишіть по найновійший катальог книжок Книгарні Свободи.

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(25).

По першім вибуху жалю Тарзан здержав своє чувство і спитався племени про вбивство Калі. Вони розказали йому про дивну безволосу норну малпу з перями на голові, що кинула смертю з легонької галузи, а потім утікла скоро, як серна, на захід.

Се вистарчало. Тарзан пігнав, щоби піймати чорного воїна. З собою взяв ніж і шнур. Він скоро попав на слід, найшовши відтиск босих ніг у глині, подібних до своїх, але значно більших. Його серце забилося скорше. Чи можливо се, щоби він слідкував за чоловіком? За одним зі свого племени?

Він скоро здігнав чорного воїна. Тарзан видивився зі здивування. Дик Горта нападав на чорного воїна, а сей випустив малу затроєну стрілу й Горта заточився, впав і лежав нерухомий. Куньонга витяв з тіла дика кілька довгих кусків мяса, зробив огонь і зїв стільки мяса, скільки хотів, а решту лишив.

Тарзан приглядався зі здивуванням. Він постановив іти далі слідом за сим диким сотворінням, та вбити його тоді, як йому захочеться. Коли Куньонга відійшов, Тарзан спустився з дерева та врізав собі кілька кусків мяса, але він їх не пік. Він не знав ще вжитку вогню. Він зїв мясо сире.

І потім Тарзан, син лорда Грейстока, обтер свої масні пальці до своїх голих стегон та пішов слідити за Куньонгою. В далекому Лондоні другий лорд Грейсток, Тарзанів стрийко, відослав печеню до кухаря назад, бо вона не була як слід спечена, а скінчивши їсти, обтер свої пальці об снїжно білий шовк.